

DRAMATURGI ROMÂNI CONTEMPORANI

de la

A la Z

de ADRIANA POPESCU

Aurel Baranga (III)

III. LUCRĂRI DRAMATICE PUBLICATE

- *Bal în Făgădău*, comedie originală în trei acte, București, Editura Eminescu, 1946.
- *Iarbă rea*, piesă în 3 acte: cuvânt înainte de Sanda Diaconescu, București, Editura de Stat, 1949.
- *Pentru fericirea poporului*, piesă în 3 acte (7 tablouri) în colaborare cu N. Moraru, București, ESPLA, 1951.
- *Bulevardul împăcării*, comedie într-un act, București, ESPLA, 1952.
- *Cîntecul libertății*, piesă într-un act, București, ESPLA, 1953 — piesă distinsă cu Diploma de onoare la concursul pentru literatură organizat de Festivalul tineretului de la București.
- *Teatru*, București, ESPLA, 1953.
Cuprinde: *Iarbă rea*, *Pentru fericirea poporului*, *Bulevardul împăcării*, *Într-o noapte de vară*, *Cîntecul libertății*, *Mielul turbat*.
- *Mielul turbat*, comedie în 3 acte, Editura Consiliului Central al Sindicatelor, București, 1954.
- *Arcul de triumf*, piesă în patru acte, București, ESPLA, 1955.
- *Recolta de aur*, piesă în 3 acte, București, Fondul literar al scriitorilor din R.P.R., 1957.
- *Rețeta fericirii sau Despre ceea ce nu se vorbește*, piesă în 3 acte, ESPLA, București, 1957.
- *Teatru*, vol. I—II, București, ESPLA, 1959 (ediție îngrijită de autor).
Cuprinde: Volumul I: *Iarbă rea*, *Recolta de aur*, *Anii negri* (în colaborare cu N. Moraru), *Bulevardul împăcării*. Volumul II: *Mielul turbat*, *Arcul de triumf*, *Cîntecul libertății*, *Rețeta fericirii*.
- *Siciliana*, farsă lirică în 3 acte, „Teatrul”, 9/1960.
- *Mielul turbat*, comedie în 3 acte (ediție revăzută de autor), EPL, 1963.
- *Adam și Eva*, comedie în 3 acte, „Teatrul”, 1/1963.
- *Fii cuminte, Cristofor !*, comedie în 3 acte, Comitetul de stat pentru cultură și artă, Consiliul teatrelor, București, 1965.
- *Comedii*, București, Editura pentru literatură, 1967.
Cuprinde: *Bulevardul împăcării*, *Mielul turbat*, *Rețeta fericirii*, *Siciliana*, *Adam și Eva*, *Fii cuminte, Cristofor !*, *Sfîntul Mitică Blajinu*, *Opinia publică*.
- *Opinia publică*, 5 comedii. Prefață de Valeriu Răpeanu. București, Editura „Minerva”, colecția „Biblioteca pentru toți”, 1971.
Cuprinde: *Mielul turbat*, *Siciliana*, *Sfîntul Mitică Blajinu*, *Opinia publică*, *Travesti*.
- *Teatru*. Volumele I—II — comedii; volumul III — drame. București, Editura „Eminescu”, 1971.
Cuprinde: Volumul I: *Bulevardul împăcării*, pamflet satiric într-un act, *Mielul turbat*, comedie satirică în 3 acte, *Rețeta fericirii*, *Siciliana*, *Adam și Eva*.
Volumul II: *Fii cuminte, Cristofor !*, vodevil în trei acte, *Sfîntul Mitică Blajinu*, farsă satirică în 3 acte, *Opinia publică*, satiră în două părți, *Interesul general*, farsă atroce în două părți, și o selecție de *Fabule*, incluse aici „din convingerea că fabula ține de poezia dramatică”.
Volumul III: *Iarbă rea*, dramă în trei acte, *Recolta de aur*, dramă în trei acte, *Anii negri*, piesă în trei acte (în colaborare cu N. Moraru), *Arcul de triumf*, dramă în trei acte, și *Replici posibile* (aforisme).
- *Teatru*. Comedii. București, Editura „Eminescu”, 1973.
Cuprinde: *Mielul turbat*, *Siciliana*, *Adam și Eva*, *Fii cuminte, Cristofor !*, *Sfîntul Mitică Blajinu*, *Opinia publică*, *Travesti*, *Interesul general*.
- *Simfonia patetică*, epopee dramatică în două părți (10 tablouri), București, Editura „Eminescu”, colecția „Rampa”, 1974.
- *Viața unei femei*, piesă în două părți, „Teatrul”, 9/1975.

Republicată în volum la Editura „Eminescu”, colecția „Rampa”, 1976 („Tragedie optimistă în două părți”).

- **Teatru**. 2 volume. București, Editura „Eminescu”, seria „Teatru comentat”, 1978.

Cuprinde: Volumul I: *Bulevardul împăcării* (comentat de Traian Șelmaru, Ion Finteșteanu); *Mielul turbat* (Valentin Silvestru, Sică Alexandrescu); *Rețeta fericirii* (Tudor Vianu, Marietta Sadova); *Siciliana* (M. R. Paraschivescu, Dem. Rădulescu); *Fii cuminte, Cristofor!* (Natalia Stancu, Octavian Cotescu).

Volumul II: *Sfântul Mitică Blajinu* (Dinu Săraru, Toma Caragiu) *Opinia publică* (Tovstonogov, Radu Beligan); *Travesti* (Eugen Barbu, Draga Olteanu-Matei); *Interesul general* (Radu Popescu, Amza Pellea); *Viața unei femei* (N. Barbu, Marcela Rusu). Postfață de Valeriu Răpeanu.

- **Opinia publică**, București, Editura „Eminescu”, colecția „Rampa”, 1980.
- **Interesul general**, București, Editura Eminescu, colecția „Rampa”, 1982.
- **Bulevardul împăcării**, în „Antologia piesei românești într-un act”, volumele III—IV, Cluj-Napoca, editura Dacia, 1982.

IV. OPINII CRITICE GENERALE (selec-tiv, în ordinea alfabetică a autorilor).

În periodice :

Alterescu Simion, „Teatrul lui A. B.”, „Viața românească”, 7.1954; **Arion George**, „Interviu cu A. B.”, „Flacăra”, 13 mai 1976; **Barbu Eugen**, „Îndrăzneală”, „România liberă”, 16 decembrie 1971; **Bălu Ion**, „Valori etice și estetice în dramaturgia contemporană”, „Viața românească”, 3.1971; **Gafița Mihai**, „Aurel Baranga și arta comediei”, program de spectacol al Teatrului Național „I. L. Caragiale”, stagiunea 1968—69; **Iordache C. Antoaneta**, „Cuvîntul și legea morală”, „Orizont”, 21 iunie 1979; **Paraschivescu Const.**, „Marginalii la teatrul lui A. B.”, „Teatrul”, 2.1974; **Pavelescu-Stoian Adriana**, „Comediile lui A. B.”, „Cronica”, 23 aprilie 1966; **Pop-Corniș Marcel**, „Retrospectivă A. B.”, „Orizont”, 24 ianuarie 1974; **Răpeanu Valeriu**, „A. B. — 65”, „România literară”, 29 iunie 1978; „A. B. sub zodia perenității”, „Contemporanul”, 26 octombrie 1979; **Săraru Dinu**, „Dicționar de istorie literară contemporană”: „A. B.”, „Luceafărul”, 27 august 1966; **Stancu Natalia**, „Dramaturgia lui A. B.”, „Teatrul”, 6.1973; **Stoica Traian**, „Scriitori români de azi, A. B.”, „Flacăra”, 23 iunie 1973; **Tovstonogov G.** [„Cel mai popular dramaturg al României!”, prefață la volumul „Fii cuminte, Cristofor!”, Moscova, 1976; **Țuțea Petre**, „Profil A. B.”,

„Tribuna”, 16 martie 1972; **Ōngheanu Mihai**, „Omul de teatru”, „Luceafărul”, 16 iunie 1979; **Vartic Ion**, „A. B. și «teatrul teatral»”, „România literară”, 18 octombrie 1979; **Vasilescu Emil**, „Fetele comediei satirice”, „Scinteia”, 23 decembrie 1977; **Vealea Stan**, „Bibliografie: A. Baranga”, „Luceafărul”, 1 octombrie 1961.

În volum :

Alterescu Simion și Zamfirescu Ion: „Teatrul românesc contemporan, 1944—1974”, București, Editura Meridiane, 1975; **Barbu Eugen**: „O istorie polemică și antologică a literaturii române de la origini pînă în prezent”, vol. I, București, Editura Eminescu, 1975; **Barbu Nicolae**: „Momente din istoria teatrului românesc”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1977, p. 273—276; **Brădăteanu Virgil**: „Viziune și univers în noua dramaturgie românească”, București, Editura Cartea românească, 1977, p. 117—140;

„...domeniul predilect de manifestare al scriitorului Aurel Baranga îl constituie comedia pe teme de actualitate. Angajat în revelarea critică a manifestărilor unor culpabili, îndeosebi în postura de profitori pe seama bunei-credințe, a bunurilor și banului public, a posturilor deținute în diverse instituții și organisme, scriitorul concepe și exercită comedia ca act cu responsabilitate socială și o practică în modalități de efect asupra unor largi categorii ale publicului”.

Cocora Ion: „Privitor ca la teatru”, vol. I (p. 188—190) și II (p. 93—96), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1975 și respectiv 1977; **Eminescu Roxana**: „Viziune comică și structuri dramatice”, București, Editura Univers, 1979; **Florea Mihai**: „Scurtă istorie a teatrului românesc”, București, Editura Meridiane, 1970; **Genoiu George**: „Teatrul de toate zilele”, Iași, Editura Junimea, 1980, p. 103—105; **Iosif Mira**: „Teatrul nostru cel de toate serile”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1979, p. 31—33; **Iosifescu Silvian**: „Probleme și opere contemporane”. ESPLA, București, 1954 p. 263; **Isac Carol**: „Teatrul și viața”, Iași Editura Junimea, 1978, p. 75; **Manițu Ion**: „Gong. Articole și eseuri”, EPL, București, 1968; **Micu Dumitru și Manolescu Nicolae**: „Literatura română de azi. 1944—1964. Poezia, proza, dramaturgia”, București, Editura Tineretului, 1965, p. 301—306; **Piru Al.**: „Panorama deceniului literar românesc 1940—1950”, București, EPL, 1968; **Popescu Radu**: „Cronici dramatice”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1974, p. 60—63, 107—110, 223—226; **Răpeanu Valeriu**: „Interferențe spirituale”, București, Editura Eminescu, 1970, p. 197—207; „Pe drumu-

file tradiției", Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1973, p. 139—146; Prefață la volumul „Viața unei femei”, ed. cit., 1976; Prefață la volumul „Opinia publică”, ed. cit., BPT, 1971:

„Aurel Baranga este autorul care și-a depășit momentul prin atenuarea declarativismului patetic, prin motivări psihologice nuanțate, lipsite de distorsiuni și sublinieri didactice, printr-o doză de umor binevenită, într-o perioadă de gravitate mohorâtă și, în fine, printr-o abilitate, îndemnată și subtilă alcătuire de planuri. (...) Într-un climat ani de zile neprielnic afirmării satirei, semnificația comediei lui A. B. în istoria teatrului românesc postbelic depășește valoarea intrinsecă a fiecărei piese în parte. Căci autorul „Sicilianeii” a creat ceea ce putem numi „obișnuința comicului”, a redemonstrat viabilitatea unui gen și ne-a învățat din nou să privim cu demnitate cusururile”.

Săceanu Amza: „Fața văzută și nevăzută a teatrului” (interviu cu A. B.), București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1974, p. 191—198; Silvestru Valentin, „Personajul în teatru”, București, Editura Meridiane, 1966; „Caligrafii pe cortină”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1974, p. 68—69, 89—93; „Clio și Melpomena”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1977; „Prezența teatrului”, București, Editura Meridiane, 1968, p. 168—182; Săraru Dinu, „Teatru românesc și interpreți contemporani”, București, EPL, 1966, p. 5—11; „Al treilea gong”, București, Editura Emi-

nescu, colecția „Masca”, 1973, p. 83—92: „Opera lui Baranga reprezintă, după opinia mea, unul din cele mai fericite cazuri de descendență caragialiană în satira românească”.

Selmaru Tr.: „Teatru politic, politică teatrală”, București, Editura politică, 1973; „Premiera de aseară”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1975, p. 110—113; „Acte și antracte”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1978, p. 94; „Scena și oamenii ei”, București, Editura Eminescu, colecția „Masca”, 1980, p. 13—16; Vianu Tudor: „Permanences de la littérature roumaine”, București, 1960; Voiculescu Marin și Angelescu Mircea: „Medici-scriitori... scriitori-medici”, București, Editura medicală, 1964.

Antologii:

Dramaturgia română contemporană, vol. II, București, Editura Minerva, BPT, 1964. Studiu introductiv și note de V. Răpeanu.

Dramaturgia română contemporană, vol. I, București, Editura Tineretului, colecția „Lyceum”, 1967. Prefață și note de Valeriu Răpeanu.

Trei dramaturgi contemporani, București, Editura Albatros, colecția „Lyceum”, 1967. Studiu introductiv și note de Valeriu Răpeanu.

O antologie a dramaturgiei românești, 1944—1977. București, Editura Eminescu, 1978. Antologie, studiu introductiv și aparat critic de Valeriu Răpeanu.

(continuare de la p. 76)

Performanța este o excepție, o ieșire din comun, o depășire a unor reguli. Ea presupune însă ca acestea să fie foarte bine stăpânite în prealabil. Pentru a deveni performanță, arta actorului trebuie să fi asimilat anumite reguli și să accepte legile probabilității și ale posibilității. În toate artele există reguli, dar abia depășirea lor face posibilă creația. Arta actorului, pornind de la *real*, trebuie să se sprijine, cu toată credința, pe *posibil*. Actorul este omul „cu mai multe posibilități”. Activitatea sa, de explorator al naturii umane, îl proiectează întotdeauna în situații de excepție, obligându-l la soluții

originale. Munca pe care o face el e dictată de împrejurările unice pe care le experimentează „la cald”, cu propria sa ființă. El nu explorează numai *realul*, ci în mod special *posibilul*. Pe acest teritoriu, excepția apare la tot pasul. Acestui tip de probleme nu i se pot aplica soluții „de sertar”. *Necesitatea* o dictează situațiile care survin în evoluția scenică; ea nu poate fi impusă aprioric. În acest caz, legea derivă din logica *posibilului*, și *necesitatea* se împlinește prin disponibilitatea actorului creator de a depăși regula. De aceea, aserțiunea că arta actorului este o *muncă de excepție* nu trebuie considerată o exagerare, menită să fleteze vanitatea, și nici drept o convențională revenență.